

Flip Verschoor in het uniform van het KNIL

Filippus Verschoor - zeemansgraf Indische Oceaan nabij Benkoelen

23 augustus 1901 - 18 september 1944

wie was mijn grootvader?

Op 18 september 1944 verdronk Filippus Verschoor bij de scheepsramp met de Junyo Maru. Ook hij wordt dus herdacht met de plaque in de kapel. (zie p.60) Wat weten wij van hem?

Verschoor ging na zijn studie bouwkunde naar Indië. In 1930 trouwde hij met Ina Volker, de dochter van zijn chef, aannemer Jan Volker. Het echtpaar kreeg vijf kinderen, vier zoons en een dochter. Toen Jan Volker in 1938 overleed, was Flip zijn baan kwijt, maar met het geld van de erfenis kochten hij en zijn vrouw een tegelfabriek. Flip werd directeur van een tegelhuis in Bandoeng, waar het gezin al woonde.

Toen op 8 december 1941 in Nederlands-Indië de oorlog begon, werden zo'n 25.000 reservisten onder de wapenen geroepen. Dat gold ook voor Flip Verschoor, sergeant bij het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger.

Het KNIL bleek niet opgewassen tegen het goed uitgeruste Japanse leger. Op 8 maart capituleerde Nederlands-Indië. Flip ging naar het krijgsgevangenenkamp bij Tjimahi; ook zijn vrouw en hun vijf kinderen werden geïnterneerd en verhuisden van het ene jappenkamp naar het andere.

Met oorlogsslachtoffers bedoelen we doorgaans mensen die omgekomen zijn, maar overlevenden en nabestaanden zijn net zo goed slachtoffer. Zelfs latere generaties ervaren de gevolgen van de oorlog, blijven zitten met vragen. Dat geldt bijvoorbeeld voor beeldend kunstenaar Mieke Siemons. Daarom ging zij in augustus 2007 via een kunstproject op zoek naar haar grootvader, Filippus Verschoor. Zij vertelt daarover:

Ik behoor tot de 2e generatie Indische Nederlanders, al heb ik geen druppel Indisch bloed. Mijn grootvader zou tijdens de oorlog te werk gesteld worden aan de Pakan-Baroespoorlijn op Sumatra. Hij overleefde het transport niet: het schip de Junyo Maru werd getorpedeerd. Mijn oma, moeder en ooms brachten de oorlog in een jappenkamp

Een deel van de pagina in Gedenkboek 39 met de naam van Flip Verschoor

Verrips, Dirk Lambertus	7-4-1909	Arnhem	18-9-1944	Benkulen*
Verschoor, Antoine Marie	10-2-1903	Haarlem	26-6-1944	Straat van Malakka
Verschoor, Filippus	23-8-1901	's-Gravenhage	18-9-1944	Benkulen*
Verschoor, Paulus	29-5-1908	Rotterdam	25-4-1941	Middellandse Zee
Verschoor van Nisse, Marcus Jan Nicolaas	18-6-1918	Petumbukan	19-2-1942	Straat Badung
Verschraegen, Eduardus Josephus	20-2-1914	Koewacht	21-9-1944	Baai van Manilla

door. Wat er met mijn opa was gebeurd, hoorden ze pas na de oorlog. Daarna keerden ze berooid terug naar Nederland.

Tijdens de kunstmanifestatie *Promesse d'un Voyage* ging ik aan het werk met mijn familieverleden. Op zoek naar een opa, die ik nooit gekend heb, een opa die even oud is geworden als ik nu ben (43), dat is raar. Tijdens mijn eerste schetsen stelde ik me hem grijs voor en oud, een opa, maar dat was hij natuurlijk niet. Hij is verdrongen. Hoe is dat, onder water? Alleen maar angst? Of komt er ook een moment dat er vrede is, dat je rustig wegglijdt tussen de vissen? Ik houd van water, word er rustig van. De zee is mijn vriend. Toch heeft hij mijn opa vermoord.

Ook wilde ik de dialoog aangaan met bezoekers. Aandacht vragen voor een stukje vergeten geschiedenis. Er was veel herkenning en er kwamen indringende verhalen los. Een oudere man hield secondenlang alleen maar mijn hand vast en wenste mij toen een behouden vaart. Een ander ontdekte in de namenlijst van slachtoffers zijn oom, van wie men dacht dat hij elders was omgekomen. Ik schreef ook een blog over het project. Nu komen er nog steeds reacties van andere kleinkinderen van opa's die ook omkwamen bij deze ramp. Dat ontroert me elke keer weer, en het is een bevestiging, dat deze geschiedenis leeft bij de nabestaanden. Kunst is een mooie manier om aandacht te vragen voor een vergeten stuk Nederlandse geschiedenis, om het verhaal over onze opa's door te vertellen. Opdat wij niet vergeten, opdat zij niet vergeten worden.

Een impressie van de kunstmanifestatie *Promesse d'un Voyage*; aan tafel Mieke Siemons en op de achtergrond haar tekening van het rampschip de Junyo Maru. (Foto: Differentieel)

Website:
www.miekesiemons.nl